

ROZHOVOR

Martin Žufánek
v rodinném
ovocném sadu,
kde mají sedm
tisíc švestkových
stromů

**MARTIN ŽUFÁNEK,
VÝROBCE SLAVNÝCH
STEJNOJMENNÝCH
PÁLENEK:
„DOBŘÉHO ALKOHOLU
BUDE LETOS DOST“**

TEXT VILIAM BUCHERT
FOTO NGUYEN PHUONG THAO

STARÁ SLIVOVICE JE ČIRÉ DOBRO

Když vyjedete na okraji moravské obce Boršice u Blatnice po silnici číslo 54 do malého kopečka, nejdříve minete místní hřbitov a pak narazíte na sídlo firmy Žusy. Pod tímto názvem se skrývá známý rodinný lihovar Žufánek. Ten hřbitov je ale jediné místo smutku, které vás zde čeká. Rozhovor s **MARTINEM ŽUFÁNKEM (40)**, jedním ze spolujednatelů lihovaru, se totiž většinou týká dobrých věcí. Třeba toho, jak se obchodní zázrak jménem Žufánek zrodil, jak funguje a jak pít v rozumné míře alkohol.

PANE ŽUFÁNKU, letos bylo v celé republice velké sucho, a především zemědělci vzdychají, že budou mít problémy. Jenže vaše sady jsou doslova obsypány švestkami. Máme se těšit na hodně nové slivovice?

Letošní úroda je největší v naší historii, překonala i doposud rekordní rok 2015, kdy to byl snad ročník půlstoletí. Dobrého alkoholu bude dost.

Cím to?

Loni na jaře nám zmrzlo 70 procent úrody, proto byly letos stromy silné, nebyly vysílené po sklizni z minulého roku. Ale nejdůležitější bylo to, že na jaře jednoduše nemrzlo.

Vy máte ale roční limit prodeje 25 tisíc litrů. Co s tím, když je úroda tak skvělá?

S tím limitem je to trochu jinak. Pětadvacet tisíc litrů absolutního alkoholu je limit, do kterého můžeme ročně prodat a okolovat v České republice. Ale samozřejmě zpracujeme všechno, co můžeme, pálíme i do zásoby a dáme to do archivu. Navíc vyvážíme, a to je mimo limit. Máte se tedy na co těšit i v budoucnosti.

Letošní, suchý rok vám tedy paradoxně hodně pomůže?

Přesně tak. Máme navíc jednoduchou zásadu: Když nám něco zmrzne, tak nekompenujeme výpadky tím, že zavoláme někým do zahraničí a objednáme si ovoce tam. Raději něco nevyrobíme. Nacházíme se 340 metrů nad mořem a už nám tady moc nerostou meruňky. Nejdeme proti přírodě. Prostě je nakupíme z blízkých

Velkých Bílovic či Kobylí. Nakupujeme i část hrušek. Jak jste ale viděli, švestky máme pouze vlastní. Přírodě nikdy úplně neporučíme. Jak jste připraveni na situaci, kdy nebude dobrá úroda několik let za sebou?

Na ovoci jsme při výrobě destilátů totálně závislí, ale výroba tvrdého alkoholu je dlouhodobá záležitost. Proto jsme v posledních deseti letech náš původní koncept ovocného lihovaru upravili a používáme při výrobě i byliny. Děláme absinty nebo giny. To byl náš náhradní plán. Když jsem ale loni viděl tu neúrodu, říkal jsem si: Ty kráso! Co budeme pálít? Tak jsme si řekli, že budeme destilovat i ne-tradiční suroviny - český kmín, marockou mátu, salátovou okurku. Je to pití pro radost, protože nás zajímá, jak to chutná. A byliny mají navíc tu ohromnou výhodu, že vám vydrží v sušeném stavu i několik let.

Kde bylinky berete?

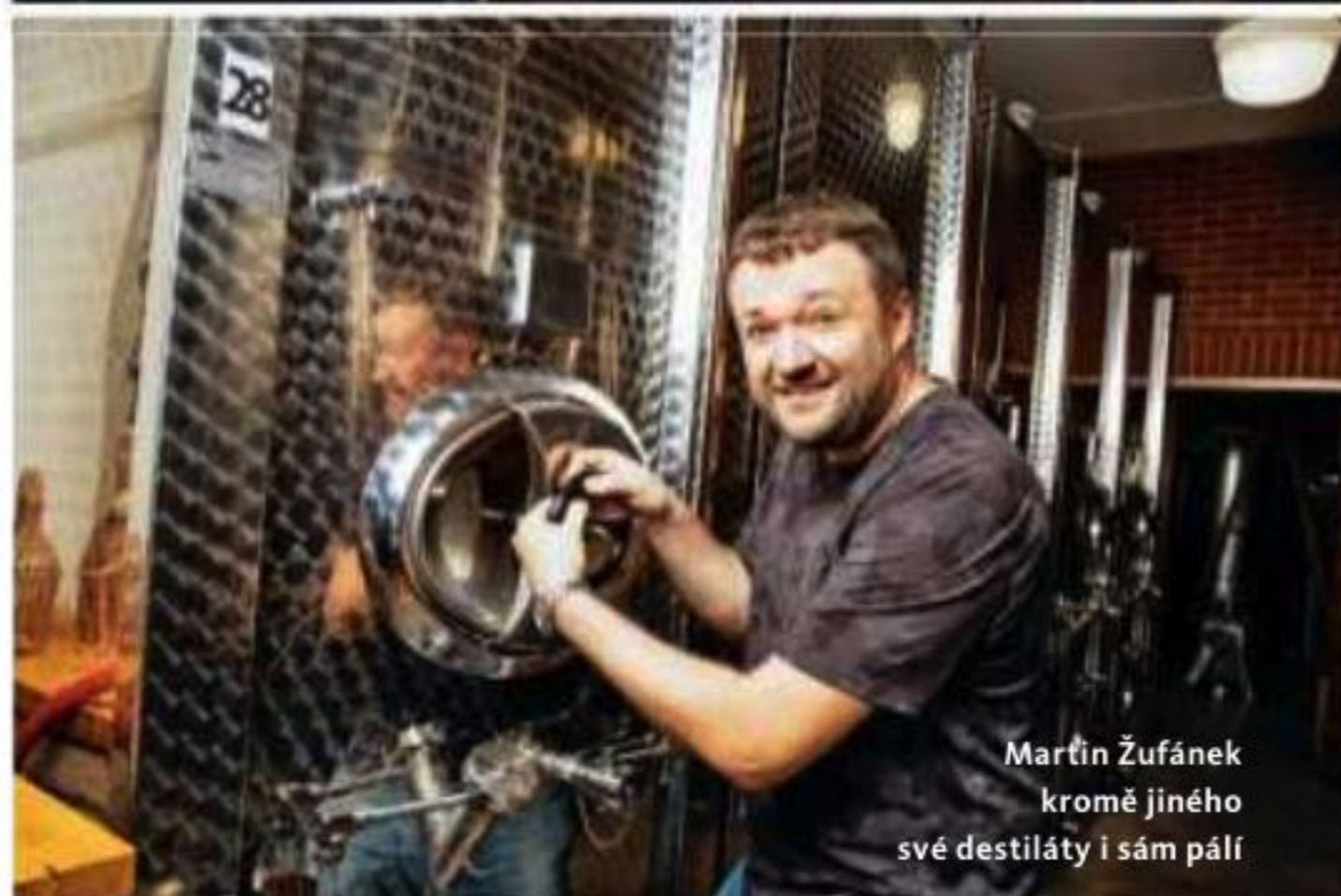
Pelyněk pravý je náš, fenykl se vozí z Francie, anýz ze Španělska, většina ginových bylin je také ze zahraničí. Už z jejich exotické podstaty. Bylinné pálenky tvoří už 55 procent naší produkce. Chytl se to.

Prý jste to vymyslel vy sám.

Strašně mi začal chutnat absint, ale ta původní podoba absintu, která se kdysi vyráběla ve Švýcarsku a Francii. Ochutnal jsem ho na prvním absintovém festivalu ve Švýcarsku a poznal jsem, že to je něco absolutně jiného než ty záležitosti u nás, vyráběné za studena z lihu a trestí. Což jsou pak takové

NAŠE LÁHVE NEJSOU BĚŽNĚ K DISPOZICI V SUPERMARKETU. VĚTŠINA ČESKÝCH FIREM CHTĚLA DOSTAT LÁHVE SPÍŠE PO PALETÁCH DO OBCHODŮ, NA TO, ŽE SE DÁ PRODÁVAT I JINAK, PŘIŠLY POZDĚ. VYPLNILI JSME MÍSTO NA TRHU.

Martin Žufánek kromě jiného své destiláty i sám pálí

míchané barvičky, jež připomínají barvy na semaforu. Ochutnal jsem pravý absint z bylin a říkal si: Wow! To chci zkusit pálít. Dnes patříme mezi největší světové výrobce absintu. Jedeme podle receptů a postupů starých 220 let. Absint byl ale dlouho v mnoha zemích zakázán. Proč?

Dnes už je to lepší, protože zjistili, že stoletý zákaz byl úplně zbytečný - rizikové množství thujonu (neurotoický jed ve formě bezbarvého oleje - pozn. autora) při výrobě absintu nepřekročíte. Ale už ho povolili i ve Spojených státech, kde byli kdysi extra striktní.

Prý také sám testujete, jak bude vaše pálenka chutnat. To stačí, že to určíte vy?

Je to obrovská výhoda. Všechno, co děláme, děláme proto, aby to chutnalo nám samotným. Nemáme nic, co by nám nechutnalo. Proto nikdy nebudeme vyrábět něco, co bychom nechtěli pít, třeba tuzemák či vodku. Pokud by mi přestal chutnat absint, tak ho přestaneme vyrábět. Pokud by mi to nechutnalo už při pálení, nedělám to. Jaký by to mělo smysl?

Sami jste si založili lihovar, mnoho surovin si sami vypěstujete, sami si to otestujete, sami vy-

robíte, sami to i pijete. To není úplně obvyklé...

Jsme zarputilá rodina. Kdysi jsme si sami dělali slivovici pro sebe, ale pak jsme si řekli - budeme to vyrábět ve větším z vlastního ovoce, nebudeme dělat žádné marketingové akce, nebudeme prodávat do supermarketů, nic takového. Nikdy jsme z toho neuhnu. Trvalo ale strašně dlouho, než jsme se prosadili. Prodeje zpočátku vůbec nesly rychle nahoru, někdy jsme jen přežívali. Pomohl nám rozvoj farmářských trhů, kde se začaly objevovat regionální potraviny. Pak přišel další impuls, který

v roce 2012 mnohé změnil: metanolová kauza.

Takže tragédie nakonec výrobě alkoholu u nás významně pomohla?

Není lehké o tom mluvit, protože zemřely desítky lidí, ale český národ do té doby vůbec nezajímalo, kdo ten alkohol vyrobil. Jak mohlo někoho nezajímat, odkud je kanystrovodky, ze kterého se opijete? To mi přišlo strašné!

Co vše se od té doby změnilo?

Především poznání, že alkohol není minerálka, že je to potravinu, u které vás musí zajímat, jak vzniká a kdo ji vyrábí. Když si dáte →

Tři bratři: Jan Žufánek, Martin Žufánek a Josef Žufánek, majitelé známého rodinného lihovaru

špatné pivo či burčák, jen běžíte na záchod. Ale u alkoholu může jít o život. Zpřísnily se například kontroly. Tady, kde natáčíme, je celní kamera. Když jste vstoupili k nám do areálu, i tam je kamera, celníci vše vidí. Každý den jsme čtyřadvacet hodin pod kontrolou a záznamy musíme uchovávat až 35 dní. Na začátku jsem na to držkoval, ale teď jsem s tím v pohodě a chápu to.

Některá výrobců si stěžovali, že musí v důsledku metanolové aféry skládat kauců a že je to zlikviduje.

Zlikvidovalo to hlavně podvodníky. Zpětně to kvituju. My máme složenou kauců půl miliónu, to je za prodej 25 tisíc litrů ročně. Jak už jsem řekl, to, co jde do ciziny, se do limitu nepočítá. Není to pro nás tedy nijak likvidační.

Kolik toho v cizině prodáte?

Nejdeme tomu naproti, každý zahraniční importér si našel nás. Vyzvážme hodně na Slovensko, ale i do Kanady, Německa či Singapuru. Dnes je náš export o malinko vyšší než prodej v České republice. To je paráda. Výhodou je, že v zahraničí nikdo nelicituje s cenou. Berou tam alkohol zcela jinak než u nás.

Změnilo se i pití Čechů po metanolové aféře?

Změnilo. Dnes by žádný hospodský a restaurátér nekoupil láhve bez kolku a papírů. Každý měsíc od nás někdo žádá o potvrzení prodeje, kontroly fungují. Je to obrovská změna. K špinavému alkoholu se dostanete leda tak na vesnické zábavě. **Sám si děláte i marketing. Majitel světově známé firmy Haribo, výrobce známých gumových medvídků, si také dělal marketing sám. Vlastně jste ho následoval...**

Marketing dělám od samotného vzniku firmy. Vše, co najdete na našich stránkách, je také od nás. Nepotřebujeme k tomu žádné agentury nebo speciální marketingové oddělení.

Dobře, ale i na marketing musí mít člověk vlohů.

Tak je mám. Nestudoval jsem to, ale dovolím si tvrdit, že jsem

hodně sečtělý. V deseti letech jsem četl knihy určené spíše pro dospělé. Zřejmě mi to v životě a práci pomáhá.

Máte stále čas na čtení?

Často jsem ve vlaku nebo v autě, a tak poslouchám hudbu a knihy jsem vyměnil za audioknihy. Když je čtou dobře mluvící herci, je radost to poslouchat.

Za poslední desetiletí se podstatně změnilo osazenstvo českých restaurací a barů. Chodí tam například více žen. Jak na to reagujete?

I ženy si rády dají dobrou slivovici. Navíc barmani poznají špičkovou kvalitu, tím jsme se prosadili. Naše láhve také nejsou běžně k dispozici v supermarketu. Většina českých firem chtěla dostat láhve spíše po paletách do obcho-

dů, na to, že se dá prodávat i jinak, přišly pozdě. Vyplnili jsme místo na trhu.

Jak si vás restaurace najde?

Koukají si všichni pod ruce, a když je někde něco nového a dobrego, chtějí to i ostatní. **Jsou Češi při pití tvrdého alkoholu něčím specifictí?**

Jsou a není to moc příjemné. Často bereme alkohol jako běžnou součást stravování. Já nechci, abyste si v pondělí koupil naši láhev a za dva dny ji vypil a šel si koupit jinou. Nerad to vidím, člověk by si to měl vychutnávat. Klidně pijte jednu láhev za měsíc.

Proč vlastně tolik pijeme?

Nevím, zda je to naše slovanská DNA. Ale když přijedete na východ Slovenska, na Ukrajinu a do Ruska, tak tam je to ještě masivnější. Na Západě je to naopak jiné, pomalejší a střídmejší. **Co máte z vašich výrobků nejraději?**

Jedu v sinusoidách, mění se to. V současnosti mi chutná nejvíce gin a absint. Kdybych měl ale sáhnout po první láhvi, tak je to pořád slivovice. Máme na ni stavěná bříska, cévy, je to tradice naší země. **Dokázete uznat, že i někdo jiný u nás vyrobí něco skvělého?**

U konkurentů jako první zkouším slivovici, to je pro mě zavý-

benchmark a podle její kvality začnu tušit, jak to bude se zbytkem. Pokud se zklamou, tak to opustím úplně. Jsem ale dost pravděpodobně jediný český výrobce alkoholu, který otevřeně mluví o ostatních palicích. Mám například velkou radost z Davida Voverky, zakladatele kurýrní služby Messenger, který otevřel svoji Javornickou palírnu. Dělá precizní destiláty a je radost je pít.

Dnes máte prosperující firmu, kde jste na to všechno ale vzali peníze?

Všechno jsme si museli vydělat a šlo to postupně. Nikdy jsme si nevzali žádný úvěr.

To nemáte další velké touhy, na něž potřebujete více peněz?

Ne. Moje žena je šťastná, když si koupí v Lidlu tričko za 200 korun. Skutečně. Kdybyste viděl mého tatku, tak byste pochopil celou tu filozofii. Vůbec nic nepotřebuje, jemu stačí na měsíc tisíc korun. Beze randy. Bere si moje obnošené boty, oblečení, nechce na žádné dovolené, nic.

Jak vychováváte vy a vaši bratři děti? Podobně?

Spartánská výchova. Pomáhají nám, musí nám pomáhat. Jsou na to zvyklí.

Sady jsou zemědělská činnost. Co nějaké dotace? Ty jsou u nás v podstatě všude.

Na všechno si musíme sami vydělat, tedy bez dotací. Jejich systémem je zvrácený, všechno deformuje. Když vidíte, jak dotace na malé zemědělské podniky bere pár těch největších gigantů, spadajících do holdingů člověka, který dělá toho času i premiéra, tak je to spíš k pláči.

Máte nějakou neřest?

Jsem původem nástrojař, proto mě fascinuje řemeslnost a preciznost. Jedinou věc, na které trochu ujízďím, jsou mechanické hodinky. Těch několik mám. Jinak nic nepotřebuju. Kdyby u nás, nedej bože, začalo hořet, tak se mi všechno vejde do jedné tašky.

Když jste vzpomněl premiéra, sledujete podrobněji českou politiku?

Ne. Nemám na to čas a ani náladu. Jsem pak klidnější. Samozřejmě informace ke mně i tak doputují, protože hodně pracuju s internetem. Takže vím, že současná politická situace je ukazatelem nejhoršího Balkánu. Na televizi se nedívám, zpravodajské weby nečtu. Když jsem ale nedávno zaznamenal, jak náš prezident mluvil o vyhubení novinářů, to jsem si fakt přišel jako v největší prdeli.

KDYŽ JE V AMERICE NĚKDE V MĚSTEČKU ÚSPĚŠNÁ FIRMA, TAK SE TO HNED PROJEVÍ. POŘADAJÍ SE TAM FESTIVALY, POJMENUJÍ PO VÁS ULICI. NA ÚSPĚŠNÉ LIDI Z JEJICH MÍSTA JSOU HRDÍ. U NÁS PŘIJDE ZÁVIST A POMLUVY.

Čiré zoufalství. Nechci na politiku myslet.

Žijete v malé obci, která má kolem 830 obyvatel. Jste úspěšní, jsou tady na vás lidé pyšní?

Kdepak. Sice jsme na Slovensku, ale lidé jsou i tady extrémně závistiví. Je to takové idiotské chování - když vás potkají, tak vám říkají, jak to děláte dobře, ale za rohem vás pomluví. Někteří zkrátka velmi těžce nesou úspěch svého souseda. Nikdo z nich si neuvědomí tu neuvěřitelnou práci a odřikání, jež k tomu dnešnímu stavu vedly. Každý vidí momentální úspěch, a ne to, že to trvalo třináct let a že to tak dopadnout vůbec nemuselo.

Závist je obecná vlastnost Čechů, bohužel.

Hodně cestuji a každý to zná například z amerických realit. Když je tam někde v městečku úspěšná firma, tak se to hned projeví. Pořádají se tam festivaly, pojmenují po vás ulici, jsou prostě na úspěšné lidi z jejich místa hrdí. U nás přijde závist a pomluvy.

Vy byste nechtěl kandidovat do zastupitelstva obce?

Ani náhodou!

Celá vaše velká rodina bydlí vedle sebe, nepocítujete ponorkovou nemoc?

Někdy se s bratry hádáme, křičíme na sebe, ale za dvacet minut nevíme, že se to stalo. Vždyť před deseti lety jsme ještě úplně všichni bydleli ve společném rodinném domě. S rodiči se máme rádi. Jsme úplně v pohodě, čímž všechny štve. Jako rodina spoléháme jeden na druhého.

Nechtěl někdo vaši firmu koupit?

Nabídky chodí každý rok a některé byly finančně velmi zajímavé. Ale rovnou to vyhazujeme.

Myslíte, že některé z vašich dětí či dětí bratrů firmu převezme a bude pokračovat?

Musí! Jinak by dostaly do huby. To myslím samozřejmě z legrace, ale rodinný plán byl, že každý z bratrů by měl mít tři děti. Já jsem zatím na dvou kusech. To by bylo, aby to někdo z potomků rodiny nepřevzal.

Připravujete nějaké nové výrobky?

Pořád něco vymýšlíme, testujeme, zkoušíme. Letos jsme dali

na trh jablkovici. Do doby oznámení prodeje o tom nikdo cizí nic netušil, přitom vypálená byla už loni. Máme ve sklepě i deset let staré destiláty. Krásně zrají. Ale vypustíme je, až nastane jejich doba. Chystá se spousta věcí. Stará slivovice je čiré dobro.

Na závěr si dáme takový malý test. Prosím o krátké a jasné odpovědi. Kouřil jste někdy marihuanu či požil jiné drogy?

Ano.

Manželství homosexuálů se všemi právy a povinnostmi?

Ano. Nedávno jsem byl na svatbě mých teplých kamarádů.

Povolil byste euthanasii?

Ano. Každý člověk má ruce nad svým životem, a pokud někdo vidí, že je na tom tak zdravotně špatně, že nechce víc trpět, proč by mu měl někdo říkat, že nemůže odejít?

Potravy ano, nebo ne?

Ano.

Umíte si představit, že žijete v jiné zemi? Pokud ano, kde?

Umím. Někde na velmi odlehleém místě, třeba na ostrově. Jen bych tam potřeboval destilační kotel. **Jak se díváte na přerozdělovací kvóty na uprchlíky, jak nám je vnucuje EU?**

Jsem proti, je to nesmysl.

Jaká je vaše oblíbená věc?

Mobil, který mi skýtá mnoho možností. Nepotřebuji nikomu moc volat a přijímat hovory, ale skvělá je možnost tam mít fotky, videa, hudbu, recepty, knížky a další věci, které chci.

Jste velký hudební fanoušek. Co vám naskočí, kdybyste si chtěl něco právě teď poslechnout?

The KLF. To je moje srdcovka.

Věříte v Boha?

Ne.

Koho byste si vybral z trojice prezidentů Havel, Klaus a Zeman?

Havla. ☑

INZERCE

HRA, KTERÁ BAVÍ CELÉ ČESKO!

14. 9. – 14. 10. 2018

BLESK TRHÁK

TRHNI A VYHRAJ

KUPUJ DENNĚ BLESK A VYHRÁVEJ!

VÝHRY ZA 19 000 000 Kč
A SLEVY ZA 33 000 000 Kč